

CANCERUL ORAL

etiologie, leziuni precanceroase, prevenire

Dr. Ioana Ordean
Medic stomatolog

Este unanim recunoscut faptul că frecvența cancerului înregistrează o continuă creștere, iar în acest cadru general, cancerul oro-facial nu face excepție. Un studiu efectuat în S.U.A arată că aproximativ 2-5% dintre pacienții diagnosticați cu tumori maligne prezintă cancer oral și oro-faringian. La noi, acesta reprezintă 5% din totalul acestei maladii.

Tradițional, cancerul oral a fost considerat ca o boală a populației vârstnice, în prezent însă există dovezi care arată o tendință de îmbolnăvire și la pacienții tineri.

Deși procentele par relativ mici, totuși boala are un impact grav asupra bolnavului și aparținătorului atât prin infirmitatea creată de boală și de tratamentul ei, cât și prin caracterul adeseori mutilant al sechelelor (urmelor). Aceste consecințe pot fi diminuate dacă boala se depistează cât mai devreme. În această privință, bolnavul are rolul important de a observa orice abatere de la normal a mucoasei bucale, de a se prezenta imediat la control stomatologic și de a respecta tratamentul indicat de medicul stomatolog.

Cei mai frecvenți factori asociați cu apariția și dezvoltarea acestei afecțiuni sunt:

1. Asocierea fumatului cu consumul de alcool (90% dintre pacienți au reclamat acești doi factori)
2. Absența igienei bucale
3. Factori de mediu extern (raze solare, vânt)
4. Virusuri
5. Agenți industriali poluanți
6. Vârstă, ereditate, felul alimentației
7. Tratamente antitumorale (chirurgical, radioterapic, chimioterapic)
8. Sistemul imun de apărare al organismului

Ca toate formele de cancer și cel oro-facial la debut e asimptomatic (lipsit de semne clinice) – motiv pentru care bolnavul nu sesizează abaterile de la normal, sau dacă le sesizează nu le dă importanță, cu atât mai mult cu cât ele nu sunt însoțite de durere care să alerteze bolnavul.

Pentru a ști cum să previi, este foarte important să înțelegi cum se prezintă leziunile precanceroase (cu potențial de transformare în cancer) din sfera cavității orale:

1. Leucoplazia

- pată/placard alb, culoare de la alb sidefiu, translucid (ca un fum) lăptos până la alb cenușiu, de dimensiuni variabile, bine delimitată de mucoasa sănătoasă din jur; pată ce nu poate fi îndepărtată prin ștergere

- poate apărea și asociată cu eroziuni sau ulceratii, acestea prezentând un risc mai mare de transformare malignă
- afectează cu preponderență sexul masculin, în general după vârsta de patruzeci de ani.

2. Eritroplazia

- pată / placă roșie, cu suprafață catifelată, singulară sau mai multe, cu tendință de confluare (grupare) în general bine delimitate, dar cu contur neregulat.
- aceste două forme se pot combina realizând leucoplazia pătată

3. Lichen plan oral

- poate însoți sau nu erupția cutanată
- plăci albe uniforme care în partea centrală au un aspect verucos (ca o conopidă) sau ca o rețea ramificată, ca o frunză de ferigă
- evoluția sa este de lungă durată, de obicei rebel la tratament.

4. Lupus eritematos –

- erupție cutanată la nivelul feței sub formă de placard roșiatic de dimensiuni variabile, la suprafață cu scuame groase, uscate. Când erupția ocupă tegumentul nasului și al obrazilor, realizează un desen comparativ cu un fluture.
- erupție mucoasă, leziuni ulceroase, puțin adânci de culoare gri-murdară, dureroase, asociate cu senzații de uscăciune a gurii și a nasului.

5. Papilomatoza florida –

- placarde albe, cenușii sau roze, bine delimitate; la palpare se simt noduli în grosimea obrazului.

În absența unui diagnostic precoce și a unui tratament corect al leziunilor descrise, ele pot evolua spre cancer. Orice pată sau ulceratie ce nu răspunde la tratament în timp de 7-10 zile este suspicionată ca fiind o posibilă evoluție canceroasă. Unele leziuni cu caracteristici suspecte pot regresa ulterior, mai ales după îndepărtarea factorilor presupuși a fi implicați în producerea lor.

Este justificabilă, deci, supravegherea atentă a bolnavului, conștientizarea și determinarea sa de a păstra o igienă bucală riguroasă, de a renunța complet la fumat și băutură și a se prezenta la controale periodice. Descoperirea și tratarea cât mai precoce a cancerului, fie el și din sfera cavității orale este cheia în creșterea șanselor de vindecare.